

TARNYBINĖS KOMANDIRUOTĖS UŽSIENIO VALSTYBĖJE ATASKAITA

2019 m. lapkričio 13 d. Nr. 54-17-33

Kaunas

Ataskaitą pateikė

Rasa Šnapštienė, Savivaldybės mero pavaduotoja

Tarnybinės komandiruotės pagrindas

Savivaldybės mero 2019 m. spalio 30 d. potvarkis Nr. MA-692

Tarnybinės komandiruotės laikas ir vieta

Mariagerfjordas, Danija, 2019 m. lapkričio 4 – 6 d.

Tarnybinės komandiruotės metu įvykę susitikimai, aptarti (svarstyti) klausimai, informacija, suplanuotos veiklos ir kt.

2019 m. lapkričio 4-6 d. Šiaurės ministrų tarybos biuro Latvijoje, bendradarbiaujančio su Šiaurės ministrų tarybos biurais Lietuvoje ir Estijoje, kvietimu kartu su kitais Lietuvos delegacijos nariais vykau į Mariagerfjordo savivaldybę Danijoje susipažinti su teikiamomis paslaugomis sergantiems demencija ir jų artimiesiems, o taip pat vyresnio amžiaus gyventojų sveikatos stiprinimu bei užimtumu. Kiti Lietuvos delegacijos nariai: Lietuvos savivaldybių asociacijos patarėja sveikatos klausimais Goda Keso, Vilkpėdės direktoriaus pavaduotoja Asta Matulionienė, LR Sveikatos ministerijos slaugos koordinavimo skyriaus vyriausioji specialistė Ilona Šakienė. Baltijos šalių delegacijoje taip pat vyko po 4 atstovus iš Latvijos ir Estijos. Vizitas vyko pagal sekančią programą:

- apsilankymas ilgalaikio demencijos gydymo institucijoje;
- apsilankymas demencija sergančių dienos centre;
- savivaldybės prezentacija apie demencijos politiką bei finansinį modelį;
- alternatyvių palaikymo metodų sergantiems demencija ir jų artimiesiems pristatymas;
- iniciatyvos „Active“ pristatymas;
- susitikimai su savivaldybės ir gydymo įstaigų atstovais.

Danijos ir kitų vizite dalyvavusių šalių patirtys patvirtina faktą, kad demencija skirtinguose savo eigos progresavimo lygiuose reikalauja skirtingų paslaugų – pačioje ligos pradžioje asmeniui svarbiausia socialinė pagalba, kurios poreikį ligai progresuojant neišvengiamai pakeičia sveikatos priežiūros paslaugų poreikis. Ypatingą dėmesį reikėtų atkreipti į gerą Danijos pavyzdį rūpinantis demencija sergančiais asmenimis:

- Dienos centro ir stacionarinės paslaugos Demencijos centre;
- Unikalus Demencijos centro patalpų pritaikymas demencija sergantiems asmenims – imituojamos tikrovės (parduotuvė, vaistinė, autobuso stotelė ir t.t.) sukūrimas bandant atkurti kasdienybę iki ligos. Sergantiems demencija tai ypač svarbu, nes sukuria saugumo, ramybės jausmą ir lėtina ligos progresavimą;
- Demencijos centre taikoma atvejo vadyba, t.y. paslaugos pritaikomos kiekvienam gyventojui asmeniškai, atsižvelgiant į jo gyvenimo istoriją, dienos nuotaiką, pomėgius. Daug bendradarbiaujama su gyventojų artimaisiais – organizuojami bendri renginiai;
- Sėkminga praktika valdant demencijos simptomus be priklausomybės sukeliančių vaistų – benzodiazepinų;
- Nauja, tačiau akivaizdu, kad labai efektyvi, muzikos terapijos praktika – Demencijos centre personalas su gyventojais bendrauja pasitelkdami muziką, dažniausiai tai liaudies dainos iš gyventojų gimtojo regiono ar tiesiog mėgtos jaunystėje;

- Demencijos centre skatinama savanorystė, įtraukiant gyventojų priežiūros procesą jų artimuosius, vaikus iš greta esančių ikimokyklinio ugdymo įstaigų, bendruomenės narius;
- Dėmesio vertas pavyzdys - Hadsund miestelio bendruomenės įsitraukimas į rūpinimąsi demencija sergančiais bendruomenės nariais – taikoma „draugiško demencijai verslo“ praktika, miestelyje yra demencija sergantiems draugiškas baras, demencija sergantiems draugiška rūbų parduotuvė. Šių įstaigų savininkai bendradarbiauja su Demencijos centru, šiltai priima ir pasirūpina pas juos užklydusiais Demencijos centro gyventojais;

Įvertinę vizito metu išgirstą ir pamatytą patirtį, matytume galimybę ją pritaikyti, kurdami socialinius demencija sergančių asmenų centrus. Tam turėtume suburti Lietuvos savivaldybių, Sveikatos apsaugos ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ekspertų grupę, kuri įvertintų šalies galimybes kurti minėtą paslaugą regionuose bei parengtų tokio paslaugos teisinį reglamentavimą. Svarbu ne tik numatyti būsimos paslaugos indikacijas, reikalavimus teikėjams, organizavimo principus, bet, atsižvelgiant į tai, kad paslauga yra reikalinga socialiai ypatingai pažeidžiamai grupei asmenų, pasiūlyti įvairius atsiskaitymo už paslaugą variantus, kuriuose, priklausomai nuo asmens finansinių galimybių, socialinio statuso bei reikalingų paslaugų atitinkamai kistų asmens mokėjimų dalis.

Iš kokių lėšų finansuojama tarnybinė komandiruotė (pvz. Savivaldybės biudžeto lėšos, kt.)

Lėktuvo bilietai ir dvi nakvynės viešbutyje apmokėtos iš bendro projekto, kurį finansuoja Šiaurės ministrų taryba. Dienpinigiai apmokėti iš Kauno miesto savivaldybės lėšų.

Rasa Šnapštienė